

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Dorota Toczyłowska
Protokolant:	st. protokolant Justyna Nowacka

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2013 roku

na rozprawie

sprawy z powództwa D. K.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedziba w W.

o zadośćuczynienie

I. Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki D. K. kwotę 80.000 (osiemdziesiąt tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami w wysokości 13% w stosunku rocznym od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty

II. Oddała powództwo w pozostałym zakresie

III. Odstępuje od obciążania powódki nieuiszczonymi kosztami sądowymi

IV. Nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Białymstoku kwotę 4.089,40 zł złotych tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych, od których powódka była zwolniona

V. Znosi wzajemnie między stronami koszty zastępstwa procesowego

UZASADNIENIE

Powódka D. K., po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa w piśmie z dnia 14 stycznia 2013 roku, wniosła o zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 150.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w postaci więzi rodzinnej, uczuciowej i emocjonalnej pomiędzy matką i córką, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia następującego po upływie 30 dni od daty doręczenia pozwu do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, iż w dniu 01 sierpnia 2003 roku w rejonie wsi D. /gmina B./ zdarzył się wypadek drogowy, w wyniku którego córka powódki – K. K. (1), doznała ciężkich obrażeń ciała, skutkujących jej zgonem na miejscu zdarzenia. W chwili śmierci miała zaledwie 19 lat. Sprawca wypadku, M. P., kierujący pojazdem marki B. o nr. rej. (...) posiadał ubezpieczenie OC w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń. Wskutek odniesionych obrażeń także on zmarł na miejscu zdarzenia. Prokuratura Rejonowa w Bielsku Podlaskim umorzyła śledztwo w tej sprawie z powodu zgonu

osoby podejrzanej. Pozwany co do zasady przyjął swoją odpowiedzialność za skutki wypadku i wypłacił powódce odszkodowanie za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej w kwocie 20.000 zł oraz częściowo zwrócił koszty pogrzebu. Jako podstawę prawną roszczenia powódka podała art. 448 w zw. z art. 24 § 1 kc, jako że wypadek miał miejsce przed nowelizacją art. 446 kc, dodającej w tym artykule § 4. D. K. podnosiła, iż pomiędzy nią, a córką istniała bardzo silna więź uczuciowa. Wynikało to poniekąd z faktu, że powódka zamieszkiwała jedynie właśnie z córką K.. Starsza córka powódki była już mężatką, a ojciec dzieci nie uczestniczył w ich wychowywaniu od kilkunastu lat. Powódka jednoznacznie wskazała, że śmierć dziecka była najgorszym wydarzeniem w całym jej życiu, z czym do dnia dzisiejszego nie może się ona pogodzić. Przeżyła niezwykle silny wstrząs psychiczny, a jej stan po śmierci córki był bardzo ciężki. D. K. schudła 18 kg, cierpiała na bezsenność, brak apetytu, lęki, niepokoje i nawracające myśli samobójcze. Konieczny stał się pobyt w szpitalu psychiatrycznym – pierwszy miał miejsce w okresie od 02.09.2003 roku do 17.10.2003 roku, następny od 05.07.2004 roku do 13.08.2004 roku. U powódki rozpoznano zaburzenia adaptacyjne i zaburzenia depresyjne nawracające. Do dnia dzisiejszego ma ona napady lęku i myśli samobójcze. Wielokrotnie korzystała ze zwolnień lekarskich z pracy, aby uzyskać poprawę zdrowia psychicznego. Tęsknota powódki za zmarłym dzieckiem jest ogromna, nic jednak nie jest w stanie ukoić jej bólu po stracie córki.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Motywuując swe stanowisko podniósł, iż nie kwestionuje on samego faktu wypadku komunikacyjnego, na które powołuje się powódka, a także tego, iż jako ubezpieczyciel zobowiązany jest do naprawienia szkody na osobie z tytułu umowy ubezpieczenia OC sprawcy. Wskazywał on jednak przy tym, iż brak jest podstaw prawnych żądania powódki. Przepis art. 446 § 4 kc wszedł bowiem w życie z dniem 03.08.2008 roku, a wobec faktu, że ustawa nowelizująca kc nie wprowadziła żadnych przepisów wobec zdarzeń mających miejsce przed jej wejściem w życie, art. 446 § 4 kc nie ma zastosowania do zdarzeń przed dniem 03.08.2008 roku. Orzecznictwo sądowe sprzed nowelizacji nie wskazywało zaś na możliwość dochodzenia zadośćuczynienia za tego rodzaju krzywdę na podstawie art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 kc. Odnosząc się do wysokości żądania pozwany podniósł, iż ocena ta w przypadku osoby dotkniętej śmiercią osoby bliskiej jest niewątpliwie bardzo trudna, natomiast powinien mieć na to wpływ całokształt danej sprawy, w tym rozmiar doznanej krzywdy, trwałość skutków czynu niedozwolonego, a także upływ czasu od dnia zdarzenia. Ocenę zdrowia psychicznego powódki należy przy tym powierzyć lekarzowi. Pozwany zauważył też, że miarkowanie przez Sąd nie zaprzecza kompensacyjnej funkcji zadośćuczynienia, przy czym ocena ta musi też pozostawać w związku z dotychczasowym poziomem życia.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Poza wszelkim sporem pozostawał fakt, iż w dniu 01 sierpnia 2003 roku na drodze B. – S. w rejonie wsi D. doszło do wypadku samochodowego, w wyniku którego kierujący samochodem ciężarowym marki L. W. K. doznał ogólnych potłuczeń, złamania nadgarstka lewej ręki oraz złamania dwóch żeber po lewej stronie, a pasażer A. K. doznał ogólnych potłuczeń, złamania kości łokciowej oraz wybicia pojedynczych zębów własnych, przy czym obrażenia te spowodowały naruszenie czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni; natomiast pasażerowie samochodu osobowego marki B. o numerze rejestracyjnym (...): W. S., K. K. (1), M. K. doznali licznych obrażeń zewnętrznych i wewnętrznych i ponieśli śmierć na miejscu, jak również kierujący samochodem marki B. M. P. poniósł śmierć na miejscu.

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2003 roku Prokuratura Rejonowa w Bielsku Podlaskim /sygn. Ds. 1744/03/umorzyła postępowanie w sprawie o czyn z art. 177 § 1 i § 2 kk – wobec śmierci M. P. jako osoby podejrzanej wywołania obrażeń ciała u W. K. i A. K. oraz spowodowania śmierci W. S., M. K. i K. K. (1) /k. 145 akt Ds. 1744/03 PR w B./.

Poza sporem jest również fakt, iż sprawca zdarzenia posiadał zawartą w (...) SA umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych potwierdzoną polisą nr (...), z okresem odpowiedzialności od dnia 24 grudnia 2002 roku do dnia 23 grudnia 2003 roku.

Pozwany przyznał fakt swej odpowiedzialności za szkodę spowodowaną przez sprawcę, korzystającego z polisy OC wykupionej u niego i wypłacił dobrowolnie powódce łączną kwotę 36.292,81 złotych tytułem zwrotu kosztów pogrzebu i odszkodowania z uwagi na znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej /akta szkody PL 2012062701933/.

Wątpliwości nie budził również fakt, że w chwili śmierci córka powódki K. K. (1) miała 19 lat i była uczennicą Technikum Rolniczego. Pozostawała ona we wspólnym gospodarstwie domowym z powódką – matką – i starszą siostrą, która jednakże już 2004 roku wyjechała do N. i tam założyła rodzinę.

Powódka dwukrotnie zmuszona była korzystać z leczenia w szpitalu psychiatrycznym w H. – pierwszy pobyt miał miejsce w okresie od 02.09.2003 roku do 17.10.2003 roku, następny od 19.10.2003 roku do dnia 14.11.2003 roku, a trzeci od 05.07.2004 roku do 13.08.2004 roku.

Orzeczeniem (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w B. z dnia 21 kwietnia 2004 roku D. K. została zaliczona do lekkiego stopnia niepełnosprawności /k. 23/. Rozstrzygnięcie to zostało podtrzymane kolejnym orzeczeniem – z dnia 18 maja 2010 roku, przy czym stopień niepełnosprawności został przyznany na stałe /k. 24/.

Sporna pozostawała natomiast wysokość zadośćuczynienia, którego dodatkowo domagała się w pozwie powódka z tytułu naruszenia jej dóbr osobistych, tj. kwota 150.000 zł. Pozwany konsekwentnie bowiem w toku postępowania odmawiał jej wypłaty.

Zakres odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela określa przepis art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych stanowiąc, iż z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Zatem zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za powstałą szkodę jest uzależniony od zakresu odpowiedzialności ubezpieczonego – posiadacza lub kierującego pojazdem. Zakład ubezpieczeń zamiast niego naprawia wyrządzone szkody. Odszkodowanie ubezpieczeniowe ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem. Do odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego (a zatem i jego zakładu ubezpieczeń) za szkody na osobie (uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć poszkodowanego) stosuje się takie same ogólne zasady odszkodowawcze, przyjęte kodeksie cywilnym (art. 444-449 w związku z art. 361-363 k.c.) (Por. A. Szpunar, Wynagrodzenie szkody powstałej wskutek wypadku komunikacyjnego, Warszawa 1976, s. 88-89).

Nie powinno zatem budzić wątpliwości, iż w razie gdy wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia spowodowanego ruchem pojazdu mechanicznego nastąpi śmierć poszkodowanego, osobom pośrednio przez to poszkodowanym (małżonkowi, małoletnim lub innym osobom bliskim zmarłemu) przysługują roszczenia odszkodowawcze (art. 446 k.c.). Ta regulacja stanowi wyjątek od zasady, że roszczenia odszkodowawcze zostają przyznane jedynie osobom bezpośrednio poszkodowanym. Wprawdzie do powodów będzie miał zastosowanie stan prawny sprzed nowelizacji 446 kc obejmujące swym zakresem również zadośćuczynienie z § 4, jednak idea wskazanego przepisu art.446 § 4 kc wskazuje na interpretację przepisu art. 448 kc w kontekście roszczeń powodów. Wszelkie wątpliwości w tym zakresie rozwiały uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 roku /III CZP 76/10 oraz z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11/, w których Sąd Najwyższy stanowczo stwierdził, iż najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku. Okoliczności faktyczne, na których oparta była pierwsza uchwała dotyczyły właśnie śmierci osoby najbliższej w związku z wypadkiem komunikacyjnym i wystąpieniem najbliższych z roszczeniami zadośćuczynienia. Roszczenia te okazały się zatem zasadne wobec ubezpieczyciela wobec zakresu odpowiedzialności określonego przez przepis art. 34 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy, a uprzednio - § 10 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000

roku w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych powstałych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów /Dz.U. Nr 26, poz. 310 ze zm./. Warto przy tym zaznaczyć, że uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2012 roku /III CZP 67/12, Lex nr 1230027/ wyraźnie stwierdzono, że przepis § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz. U. Nr 26, poz. 310 ze zm.) nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. Co więcej, SN w uchwale z dnia 20 grudnia 2012 roku /III CZP 93/12, Lex nr 1267081/ stwierdził też, że artykuł 34 ust. 1 ustawy z 22.5.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - w brzmieniu sprzed 11.2.2012 r. - nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 kc. Niewątpliwie zatem żądanie powódki nie było pozbawione podstaw prawnych.

W ocenie Sądu niewątpliwym jest, iż w niniejszej sprawie ochronie podlegały dobra osobiste w postaci „więzi rodziców z dzieckiem” oraz „prawa do życia w rodzinie tworzonej przez wszystkich jej członków”. Wskazane dobra osobiste powódki wskutek śmierci jej córki zostały naruszone. Niekwestionowana w sprawie jest też bezprawność działania sprawcy w postaci jazdy pod wpływem alkoholu i rażącego przekroczenia dozwolonej prędkości, o czym dobitnie świadczą akta postępowania przygotowawczego.

Mając na uwadze poczynione wyżej uwagi należy zauważyć, iż w przedmiotowej sprawie niezbędnym było dokładne i szczegółowe ustalenie stanu psychicznego powódki po tragicznej śmierci córki K. K. (1).

Powódka, wysłuchana informacyjnie w dniu 11 października 2012 roku, wyjaśniła, iż w chwili śmierci córki przebywała w Belgii, aby popracować w czasie urlopu. Zaznaczyła też, że miała bliższy związek z K. niż z drugą córką E., bo pierwsza z wyżej wymienionych mieszkała z matką i o wszystkim jej opowiadała. K. uczyła się w Technikum Rolniczym w R., gmina B., w klasie maturalnej. Mieszkała w internacie, ale przyjeżdżała do domu na weekendy. Miała plany związane ze studiami historycznymi, choć w szkole uczyła się średnio. Po jej śmierci, starsza córka wyjechała do N., a w życiu powódki zmieniło się wszystko. Stała się ona zamknięta w sobie i unikała towarzystwa, a stan ten utrzymuje się do chwili obecnej. Po śmierci córki powódka nie korzystała z pomocy psychologa, choć korzystała z leczenia i miesiąc po pogrzebie znalazła się w szpitalu psychiatrycznym. W chwili wypadku starsza córka mieszkała z powódką, wkrótce potem wyjechała do N. i wyszła tam za mąż. D. K. zaznaczyła też, że przed wypadkiem nie leczyła się psychiatrycznie i nie miała żadnych dolegliwości związanych ze stanem psychicznym. Dopiero po śmierci córki miała takie kłopoty, w wyniku których schudła 18 kg.

Jej relacja znalazła następnie pełne odzwierciedlenie w zeznaniach jej koleżanek: W. P. /k. 50/, K. W. /k. 50/ i R. D. /k. 50 – 51/, co do których Sąd nie znalazł podstaw do odmówienia waloru wiarygodności.

Mając na uwadze konieczność ustalenia wyżej opisanych okoliczności, a także stanowiska stron, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu: psychologii i psychiatrii na okoliczność stanu psychicznego i emocjonalnego powódki po śmierci córki, przebiegu leczenia powódki i obecnego jej stanu i zdrowia psychicznego i emocjonalnego w aspekcie związku pomiędzy wydarzeniem, jakim była tragiczna śmierć córki, a rozstrojem zdrowia psychicznego powódki, jak również stanu psychicznego powódki sprzed daty wypadku.

Zgodnie z opinią biegłych, powódka wykazywała reakcje typowe dla stanu żałoby, reakcje nasiliły się po postacią smutku, płaczliwości, niepokoju, żalu, poczucia krzywdy, prób i myśli samobójczych – stąd też wymagała ingerencji ze strony specjalistycznej i hospitalizacji. Powódka do szpitala na oddział psychiatryczny trafiła trzykrotnie. Dalsze leczenie kontynuowała w warunkach ambulatoryjnych, nie zawsze systematycznie i nie zawsze systematycznie przyjmowała zapisane leki. W okresach gorszego samopoczucia nie chodziła na wizyty po przedłużeniu leków. Parokrotnie dokonywała prób samobójczych. Myśli tego typu utrzymują się nadal. (...) psychologicznej powódka jednak nie przechodziła, nie widziała takiej potrzeby. Biegli rozpoznali u D. K. objawy depresyjne skutkujące trudnościami przystosowawczymi o średnim nasileniu. Rozstrój zdrowia pod w/w postacią ma bezpośredni związek

przyczynowy ze śmiercią córki w dniu 01 sierpnia 2003 roku. Powódka winna systematycznie kontynuować leczenie psychiatryczne i bezwzględnie poddać się terapii psychologicznej /k. 53 – 60/.

Sąd uznał, iż opinie sporządzone przez biegłych, jako opracowane w sposób prawidłowy i rzetelny, w pełni zasługują na obdarzenie ich walorem wiarygodności. Poddają się one bowiem pozytywnej weryfikacji w oparciu o kryteria takie jak: zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy sporządzającej, podstawy teoretyczne opinii, a także sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonego w opinii wniosku (tak m.in. postanowienie SN z dn.07.11.2000 roku, OSNC2001/4/64, I CKN 1170/98). Biegli w sposób nie budzący wątpliwości przedstawili tok swego rozumowania w dochodzeniu do wniosków końcowych opinii. Nadto podkreślić należy, iż biegli są specjalistami w swoich dziedzinach, posiadają odpowiednią wiedzę i doświadczenie, a sporządzone przez siebie opinie sformułowali na podstawie badania przedmiotowego i podmiotowego, dokumentacji medycznej oraz akt sprawy. Tym samym Sąd w całości podzielił stanowisko wyrażone przez biegłych, a ich wnioski legły u podstaw ustaleń faktycznych Sądu. Nie były one też kwestionowane przez żadną ze stron.

Wyżej przedstawiona opinia biegłych w pełni oddaje zakres i charakter urazów powódki, chociaż nie może z oczywistych względów ukazać skali poniesionych przez nią cierpień. Są to bowiem z całą pewnością jej subiektywne odczucia. Jak stwierdził SN w wyroku z 30.11.1999 r. (I CKN 1145/99), wysokość zadośćuczynienia uzależniona jest od całokształtu ujawnionych okoliczności, w szczególności zaś od trwałości skutków wypadku lub okresu trwania objawów chorobowych i ich nasilenia. W ocenie Sądu niewątpliwym jest, że zmarła córka, mimo nauki w szkole z internatem, przyjeżdżając na weekendy pozostawała we wspólnym gospodarstwie domowym z matką, zresztą wypadek zdarzył się w środku wakacji. Jak wynika z materiału dowodowego – powódka była z nią silnie związana emocjonalnie, mogła liczyć na jej miłość i pomoc. Z pewnością też powódka mogła czerpać radość z samego faktu przebywania z córką, która była jej pociechą. Niekwestionowanym jest fakt, iż nic nie może się równać z uczuciem, jakim rodzice darzą swoje dzieci i nic nie zapewni pustki spowodowanej odejściem dziecka a zwłaszcza odejściem nagłym, niespodziewanym i w tak tragicznych okolicznościach, jakimi były okoliczności wypadku samochodowego z dnia 01 sierpnia 2003 roku. Postępowanie przygotowawcze zostało umorzone wobec śmierci osoby podejrzanej – znajdującego się w stanie nietrzeźwym kierowcy samochodu, który zginął wraz z trzema swymi pasażerami, w tym córką powódki, wywołując przy tym liczne obrażenia u dwóch użytkowników innego pojazdu. Okoliczności te stanowią zdaniem Sądu wyraźne tło obecnego stanu psychicznego D. K., w tym trzykrotnej hospitalizacji w (...) placówce, orzeczonego stopnia niepełnosprawności oraz wnikliwych wniosków zawartych w opinii biegłych, jednoznacznie stwierdzających podejmowane próby „s”. O sile doznanego wstrząsu powódki świadczą też liczne nieobecności w pracy w Urzędzie Gminy w B., gdzie D. K. pracowała jako sprzątaczką. W ocenie Sądu dowodzi to jednoznacznie charakteru zmian w życiu powódki po śmierci córki, zwłaszcza, że starsza córka niedługo później wyjechała do N., a powódka – będąc w żałobie – została całkiem sama. Przede wszystkim jednak nie sposób pominąć, że skutki wypadku w sferze mentalnej istnieją do dziś, co jasno wynika z cytowanej już opinii biegłych. Nie może być zatem mowy o przejściowym charakterze wspomnianej wyżej zmiany. Tym samym żądanie przez powódkę zadośćuczynienia jest zdaniem Sądu całkowicie uzasadnione, aczkolwiek tylko do kwoty 80.000 zł. Tylko w takim zakresie nie może być bowiem uznane za nadmierne. W pozostałym zakresie żądanie to podlegało zaś oddaleniu, ponieważ D. K. wprost przyznała, iż chce podejmować zalecanych jej terapii służących poprawie jej stanu psychicznego. Nie negując w żadnym wypadku wielkiej straty, jaką poniosła, trudno jednak z aprobatą odnieść się do odrzucenia możliwości pomocy, które skutkowałyby – z dużą dozą prawdopodobieństwa – zmniejszeniem jej cierpień, a tym samym zawężeniem skutków zdarzenia, za które odpowiedzialność ponosi pozwany ubezpieczyciel. Z tego też względu roszczenie nie mogło być uwzględnione w pozostałym zakresie.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 kc, aczkolwiek ich bieg wyznaczono od dnia wyrokowania. Zdaniem Sądu należy bowiem stwierdzić, że brak jednoznacznych kryteriów zasądzania zadośćuczynienia, jego uznaniowość i pozostawienie tej kwestii do decyzji Sądu, zwłaszcza w przypadku naruszenia dóbr osobistych na podstawie art. 24 § 1 kc w zw. z art. 448 kc, przemawia za tym, by odsetki były zasądzane właśnie od daty wyrokowania. Przyznanie odsetek od kwoty zasądzonej tytułem zadośćuczynienia pieniężnego, poczynając od daty wezwania o jego zapłatę, spowodowałyby - zwłaszcza przy uwzględnieniu jej wysokości - istotne podwyższenie sumy zadośćuczynienia ponad

kwotę uznaną przez sąd za odpowiednią w chwili orzekania /tak SN w wyroku z dnia 04 września 1998 roku, II CKN 875/97, Lex nr 477579/.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 kpc nakazując pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Białymstoku kwotę 4.089,40 zł złotych tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych, od których powódka była zwolniona, odstępując od obciążenia powódki nieuiszczonymi kosztami sądowymi i znosząc wzajemnie między stronami koszty zastępstwa procesowego.